

sabb a bátorságnál és az eltökéltségnél a türelem és az erők pontos beosztása. Nekem viszont kihívást jelentettek a nehézségek, égett a talaj a lábam alatt, úgy tekintettem a távolságra és az út viszontagságaira, mintha húszéves volnék, nem pedig ötvenegy, mintha nem lesne ránk az ősz hosszú éjszakáival, köddel és hóval, hanem június elején járnánk. És végül, mintha a Csernohora sánca ugyanaz maradt volna, ami harminc évvel azelőtt volt, egyszerű vízválasztó, nem pedig világokat választana el.

Magyar László András

---

## KAFKÁNAK SZERETETTEL

### I

Régóta vágyott jelmezbálba készült,  
kalóz legyen, lovag, Napóleon?  
míg végül hosszas fejtörés után  
kitinpáncélt öltött és csápokat:  
fess, kékesen zöld, nagy futrinka lett.

Hogy feltűnést ne keltsen, csak sötétben  
mert taxit hívni, órát várt a liftre,  
nehogy kilessék fényes szárnyait.

A kastélyban már régen állt a bál,  
mikor megérkezett. Libériás inas  
fogadta: „Kérem, kit jelenthetek?”  
„Nevem Josef K.” „Ismerős e név,  
de nálunk, sajnos, nincs ma jelmezes bál...  
nos, értesítem majd a ház urát.  
Csak várjon itt.” Várt, izzadt jelmezében.

Más szolga jött: „Kövessen. Erre kérem.”  
Sötét alkóvon vezetett az út,  
vibráló, sápadt, sárga lámpafényben,  
a gyomra fájt, feszült hólyagja is.

Homályos udvar tárult most elé,  
két férfi jött, karjánál megragadták  
és hátravitték, némán, szakszerűen.  
Ott várta már egy óriás bakancs,  
amely kegyetlen-gyorsan eltaposta.

Mesének ennyi mára épp elég.

2

Így negyvenen túl fordított rovar  
vagyok: magányos és tanácstalan –  
nem Samsa-mód, csak időrendileg.  
Pilléből hernyó: rút átváltozás.

Sarjadnak fejlett rágószerveim,  
nagy, tarka szárnyam törve földre hull,  
már nem szállongok dús füvek felett,  
pödörke nyelvem nektárt nem szipóz.

Helyette szám fojtós nedvvel teli  
levélen csócsál, míg regresszióm –  
a földi lét – lágy mélabúja tölt el.

Éjjel gonosz sünökről álmodom.

Radnóti Sándor

---

## VÁLASZ A KÉRDÉSRE: MI A KLASSZIKUS?\*

Ez a kérdés maga is klasszikus kérdés. Ami azt jelenti, hogy bizonyos mértékig távol áll tőlünk, és mégis szükségét érezzük nagy jelentőséget tulajdonító aktualizálásának. Mert a klasszikus jellemzői közé tartozik a távolság, a jelentős aktualizálhatóság, valamint egy többes szám, amely magába foglal bennünket.

Klasszikus kérdés, az időben távol keletkezett, de nem olyan távol, mint vélhetnénk. Az, ahogy ma a klasszikust intuitíve elgondoljuk, mindig feszültségtérben helyezkedik el, s ennek a térnek éppoly kevés köze van a szó II. századi latin eredetéhez,<sup>1</sup> az auktorok ókori és középkori listájához, mint a XVII. századi francia klasszicizmus szigorú logikai normativitásához, ahol a klasszikus a művészetelmélet nagy természet-

\* Az alábbi tanulmány *főszövegének* műfaja előadás, amelynek duktusát szerettem volna megőrizni. Mindazonáltal különböző problémákat ki is akartam bontani, vagy legalábbis jelezni lehetséges megoldásuk irányát: ezért a főszöveget körülírtam jegyzetekkel. Ezeknek a néha hosszúra nyúlt függelékeknek a voltaképeni műfaja az exkurzus. Sőt itt sem álltam meg, s e kirándulások, illetve portyázások eredményeit – vállalva a neveltségesség némi kockázatát – egy rövid utószóval vezettem vissza gondolatmenetem főcspásához. A téma – ahogy mondani szokták – könyvtárnyi (óriáskönyvtányi) irodalmáról értelemszerűen nem adok tájékoztatót; a könyvészeti hivatkozások kizárólag azokra a munkákra vonatkoznak, amelyekhez közvetlenül, jobbára idézettel kapcsolodom. Köszönöm Heller Ágnesnek, Kocziszy Évának, Bán Zoltán Andrásnak, Dornbach Mártonnak, Márkus Györgynek a tanulmány előző változataihoz fűzött kritikai észrevételeit és tanácsait.